

Okrajni ljudski odbor Ljubljana-okolica

DELO SVETA ZA PROSVETO IN KULTURO

OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA LJUBLJANA-OKOLICA V LETU 1954

Svet za prosveto in kulturo OLO je v letu 1954 posvečal posebno skrb zlasti naslednjim nalogam:

1. S smotrnejšo personalno politiko težiti za tem, da bi učitelstvo dobilo občutek stalnosti; zato je SPK — Svet za prosveto in kulturo Okrajnega ljudskega odbora ob koncu šol. leta razpisal prazna službena mesta, zato so jih dobili upravičeni prosilci. Mlajše učne moči so bile nameščene na višje organizirane šole, kjer se bodo lažje strokovno spopolnjevale. Več učnih moči je prišlo s težjih hribovskih šol v dolino. Ker smo imeli v tem letu na razpolago več učnih moči, smo lahko nekaj enooddelčnih šol spremenili v dvoooddelčne. Tako bodo učitelji imeli boljše možnosti za šolsko in izvenšolsko delo in boljši stik z ljudstvom.

2. Inšpekcijska služba je bila reorganizirana, ker se je povečalo število inšpektorjev, načelno pa je bil tudi poseben inšpektor za kmetijsko-gospodarske in za vajenske šole. Inšpekcija nižjih gimnazij in višje organiziranih osnovnih šol se vrši ekipno, inšpekcija manjših šol pa po sektorjih, oziroma inšpekcijah okoliških. Inšpekcijam sledijo na terenu skupne konference z učitelstvom.

3. Delo za izboljšanje učnih uspehov: šolski inšpektorji so kolikor mogoče pogosto obiskovali šole in tudi sami posegali inštruktivno v šolsko delo. Udeleževali so se roditeljskih sestankov in sej občinskih svetov za prosveto. Razni šolski in vzgojni problemi, katere so pri našli inšpektorji s terena, so bili obravnavani na delovnih sestankih tajništva SPK in na sejah Sveta za prosveto in kulturo OLO. Tak način dela je pripomogel k izboljšanju učnih uspehov in šolskega obiska.

4. Problemi vzgojnih domov: vzgojne domove so večkrat obiskali inšpektorji in načelnik tajništva za prosveto. Pri teh obiskih so konferirali z upravniki in z vzgojnimi osebjem, pregledali so delo v učnih delavnicah in se razgovarjali tudi z gojenci.

5. Reorganizacija predvojaške vzgoje: po ukinitvi kmečkih centrov smo organizirali taborenja za obeznike predvojaške vzgoje. Pokazalo se je, da so učni uspehi na taborenjih dosti boljše in sicer zaradi enotnega učnega načrta, enotnega postopka komandirjev, boljše kontrole in zadostne količine učil.

6. Poglobitev družbenega upravljanja šol: pri vseh občinskih svetih za prosveto in kulturo, pri vseh šolah pa šolski odbori. Da bi dosegli enotno in intenzivnejše delo občinskih SPK smo sklicali sestanke tajnikov občinskih svetov za prosveto in kulturo.

7. Skrb za strokovni in politični dvig učnega kadra: ob

pričetku šolskega leta se je vršila uradna konferenca vseh šolskih upraviteljev, ravnateljev gimnazij in upraviteljev domov. S sodelovanjem pedagoške komisije je bilo na terenu 20 učiteljskih konferenc z učnimi nastopi, referati in z diskusijo o raznih pedagoških in ostalih šolsko zadevajajočih vprašanjih. Mesečno se vršijo v Ljubljani 8 dnevni seminarji za mlajše učitelstvo. Smoter teh seminarjev je naslednji:

a) usposobiti učitelstvo za uspešnejše učno in vzgojno delo v šoli,

b) s političnimi in strokovnimi predavanji in diskusijami usmeriti delo našega učitelstva tako, da bo idejno in znanstveno čim

popolnejše, da bo moglo oblikovati socialistično usmerjenega človeka, pripravljenega na vse naloge, katere nalaga človeku naša socialistična skupnost.

8. Skrb za izboljšanje materialnega stanja naših šol: za materialne potrebe šol (adaptacije, novogradnje, šolska oprema, učila) so bile izdane in tudi koristno porabljene v tem letu večje vsote.

Vse delo je usmerjal Svet za prosveto in kulturo na rednih mesečnih sejah po predlogih tajništva in komisij. V tajništvu so bili redni tedenski delovni sestanki z inšpektorji.

V sestavu sveta in v komisijah v letu 1954 ni bilo sprememb.

OTROŠKI VRTCI

V okraju je 9 otroških vrtcev in sicer v Borovnici, v Crnučah, v Domžalah, v Duplici, v Gro-

sopljem, v Kamniku, v Litiji, v Medvodah in na Vrhniki,

Leto	Število vrtcev	Gojencev m.	Gojencev ž.	sk.	Oddelki	Vzgojne moči
1953	9	148	154	302	15	15
1954	9	164	162	326	16	15

Vrtci prejemajo iz okrajnega proračuna subvencije za osebne izdatke, materialne izdatke pa krijejo sami iz malenkostnih podpor. Primanjkuje jim zlasti igrač in slikanec. Upravniki vrtcev so povečini šolski upravitelji, le v Duplici, v Litiji in v Kamniku upravljajo vrtce vzgojiteljice. Zaradi izredne važnosti predšolske dobe za pravilni razvoj otroka je treba posvečati vrtcem v bodoče mnogo več skrbi in jim nuditi večja materialna sredstva. Poskrbeti je treba tudi za boljše izobrazbo

vzgojiteljic. Na Igu je bil otroški vrtec ukinjen zaradi nerazumevanja krajevnih činiteljev, na novo ustanovljen pa je bil vrtec v Borovnici in sicer na pobudo Društva prijateljev mladine. V prihodnjih letih želimo ustanoviti na območju sedanjega okraja še okoli 22 otroških vrtcev. Trenutno to ni izvedljivo, ker tega ne dopuščajo objektivni pogoji, predvsem pomanjkanje prostorov in vzgojiteljskega kadra.

OSNOVNE ŠOLE

Statistični podatki o stanju osnovnih šol ob sklepu I. polletja šolskega leta 1953/54 in 1954/55.

Število osnovnih šol

Leto	Število osnov. šol z 1 odd. z 2 odd.	Štev. šol s 3 odd. z več odd.	Štev. šol s 2 odd. z 3 odd. z več odd.	Štev. odd.
1954	117	16	36	25 40
1953	118	28	31	27 32

Število šol, poslopij, učilnic, osebja in učencev

Leto	Število učencev	Obisk v %	Število šolskih poslopij	Število učilnic	Število učnih moči 1 odd. na 1 učil.	Število učencev učencev učencev
1953	12.416	93	102	283	353	35 36
1954	12.498	93	104	289	389	37 32,3

Po številu je letos ena šola manj kot v prejšnjem letu in sicer zato, ker je bila ukinjena osnovna šola v Sp. Slivnici zaradi premajhnega števila učencev. Od 117 šol imajo 104 šole lastna poslopja, to je dve več kot v preteklem letu, ker smo izročili namenu dve novi šolski stavbi, in sicer v Dolu in na Vrhu Treh kraljev. Število učencev se je povečalo za 172, število oddelkov za 33, število učnih moči pa za 38. Odprli smo 6 novih učilnic, število eno-

oddelčnih šol pa smo zmanjšali za 12.

Od naših osnovnih šol je še vedno 77 t. j. 66% niče organiziranih, to se pravi eno, dvo in tri oddelčnih. Na en oddelček pride povprečno 37 učencev (lani 35), na enega učitelja pa 32,3 učencev (lani 36). Poleg osnovnih šol imamo v Podsmreki pri Višnji gori tečaj za otroke žrtve fašističnega nasilja, v katerem je 33 učencev. V tem tečaju se otroci pripravljajo za vstop v nižje strokovne šole,

Učni uspehi na osnovnih šolah ob sklepu I. polletja šolskega leta 1953/54 in 1954/55

Vpisanih		Sposobnih		%		Nesposobnih		%	
1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954
12416	12588	9294	9648	74,6	76,6	2880	2835	23,5	22,5
Neocenjenih		%							
		1953	1954	1953	1954				
		242	105	1,9	0,9				

Od 12.588 učencev je 6505 dečkov (51,7%) in 6082 deklic (48,3 odstotkov).

Učni uspehi so se proti lanskim izboljšali za 2%, kar je posledica izboljšanja dela, boljše organizacije šol (več učnega kadra) in objektivnega ocenjevanja. Napredek je tudi v tem, da je letos število neocenjenih učencev znatno nižje (za cel odstotek). Stremimo za tem, da bi postopno odpravili tip enooddelčne šole, ki tudi ob dobrem učnem kadru ne more posredovati učencem toliko izobrazbe kot višje organizirana šola.

Objektivne težave, ki ovirajo uspešno delo v šoli so sledeče: Prekomerno izkoriščanje otrok za domača hišna in poljska dela zlasti v izrazito kmečkih predelih, kar povzroča utrujenost in pasivnost otrok pri pouku in slabše izdelovanje domačih vaj. Redno delo ovira velika oddaljenost otrok od šole v nekaterih krajih, vsled česar obiskujejo nekateri zelo oddaljeni učenci šole le vsak drugi dan. Ker ne želimo ustanovljati še nove enooddelčne šole, bi bilo dobro take učence zajeti v internate, kar bi bilo koristno tudi z vzgojnega vidika. Še vedno imamo precej nezdravih, prenapoljenih in zaslinih učilnic, ki slabo vplivajo na otroke, pa tudi manjše epidemije otroških bolezni so ponekod občutno ovirale pouk. Zdravstveno stanje otrok ni povsod zadovoljivo. Na Vrhniki n. pr. je zdravstveni pregled ugotovil 12% slabotnih otrok, kar bo treba upoštevati pri organizaciji letovanj. V okraju dela 44 mlečnih kuhinj, ki imajo hvaležne odjemalce. Šolski obisk, ki znaša povprečno 93%, še ni zadovoljiv, dasi je boljši od prejšnjih let. Slab je zlasti v višjih razredih, ker so starejši učenci pač bolj uporabna delovna sila.

POUK V OSNOVNIH ŠOLAH

Na osnovnih šolah je potekal pouk v okviru prepisanega učnega načrta v glavnem normalno in brez motenj. Učna snov I. polletja je bila v veliki večini šol predelana in bolj ali manj dobro utrjena.

Nazornost pouka je zlasti na osnovnih šolah pedagoška nujnost. Inšpekcije so ugotovile, da mnogi učitelji načelo nazornosti premalo upoštevajo, da pa tudi res primanjkuje učil. Mislimo, da bi na šolah lahko učitelji v večji meri izdelovali razna učila: kakor prirodopisne zbirke, učne slike, diagrame, reliefe in podobno. Potreben bi bil tečaj, ki bi usposobil učitelje za izdelovanje učil in za

pouk ročnih del. V učnem programu je sedaj predmet ročno delo, katerega pa je res težko izvajati, ker šole nimajo niti delavnic niti dovolj orodja. Prav tako je težavno tudi izvajanje telesne vzgoje, ker marsikje nimajo igrišč in telovadišč, telovadnic pa sploh nikjer. V tem letu je bil uveden tudi športni dan, ki ga pa marsikje niso pravilno izkoristili.

Moralno in družbeno vzgojo, ki je tudi nov predmet, so marsikje obravnavali preveč teoretično in abstraktno (zgolj besedno moraliziranje), niso pa izkoristili resničnih dogodkov v šoli, doma, v vasi, kakor tudi ne čtiva, čisopisov, življenjskih slik naših velikih mož in podobno.

Naš šoloobvezni otrok je podvržen izven šole še drugim vzgojnim vplivom, ki destikrat niso v soglasju z vzgojno smerjo šole. Med take negativne vplive je treba šteti vpliv našemu družbenemu redu nenakonjenih staršev, marsikje pa tudi razrvane družinske razmere, ki otroka moralno hudo ogrožajo. Zelo občutno je tudi nesoglasje med šolskim poukom in verskim poukom, ki ga dobiva otrok v cerkvi. Vzgojni vpliv šole je večkrat prešibek, da bi otroka pridobil in ga nazorsko trdno napredno usmeril. To zavisi seveda v največji meri od učnega kadra, zato bo treba dvigati idejno politično jasnost in zrelost našega učnega kadra in skrbeti za čim boljši pouk.

Največja pomanjkljivost pouka na nižje organiziranih šolah je bila v tem, da so učenci višjih razredov (od 4. razreda dalje) zaradi združitve več razredov v enem oddelku poslušali leto za letom v glavnem isto učno snov. Za take šole smo razvrstili učno snov v letne turnuse in izdelali podrobní učni načrt po tednih, ki letos vsebuje snov drugega turnusa. S tem smo to težavo v dobru meri odstranili. Vprašanje učnega načrta smo obravnavali z učitelji na sektorskih konferencah. V decembru in januarju smo imeli na terenu 20 sektorskih konferenc z učnimi nastopi. Nastopili so dobri učitelji, delno pa tudi inšpektorji. Nastopom so sledile analize in strokovno politični referati. Obravnavali smo tudi ostale aktualno učno problematiko.

Kot novost je treba omeniti, da je SPK — OLO organiziral niz 8-dnevnih pedagoških seminarjev, v katere so poklicane mlajše učne moči, potrebne strokovnega spopolnjevanja. Prvi tak seminar se je vršil v januarju v Ljubljani na osnovni

šoli na Ledini in na vadnici učiteljska. Seminar je obsegal 18 vzornih učnih nastopov in vrsto referatov iz letih predmetov. Predavali so najboljši profesorji metodike in inšpektorji. Letos predeluje seminar predmete: slovenščino, stvarni pouk in domoznanstvo, v prihodnjem šolskem letu pa bomo na ta način obdelali še ostale učne predmete. V seminaru smo vključili še po eno uro dnevno razgovorov o družbeni vlogi učitelja na vasl.

Pri vseh občinskih LO obstoje sveti za prosveto in kulturo, ki so bolj delavni v večjih središčih, dočim so v kmečkih občinah še dokaj pasivni. Da bi poživeli njihovo delo, je SPK - OLO predlagal občinskim LO prosvetne delavce, da jih imenujejo za tajnike svetov.

Na podlagi priporočila Republiškega odbora za prosveto ljudske skupščine LRS smo na terenu izvedli v vseh občinah široko tolmačenje načel družbenega upravljanja v šolstvu in formiranja šolskih odborov. Pri vseh šolah so bili na to pravilno predlagani in imenovani šolski odbori, ki že poslujejo. Opažamo, da so šolski odbori pri reševanju konkretne šolske problematike celo bolj živi in aktivni kot občinski sveti za prosveto.

Prosvetni finančno samostojni zavodi imajo svoje organe družbenega upravljanja formirane na osnovi predpisov višjih organov in svojih internih pravil.

SPK - OLO, ki sodeluje pri idejnih gradbenih projektih za nova šolska poslopja ugotavlja, da se še niso odrgali od tradicionalnih, a zastarelih oblik šolskih poslopj in še vedno gradimo poslopja brez pritliklin in prostorov, ki jih zahteva sodobna šolska arhitektura v higienskem in pedagoškem pogledu. Novozgrajene ali projektirane stavbe so brez telovadnic, kabinetov, pionirskih sob in prostorov za ročna dela. Zaradi finančnih težkoč gradimo tudi premalo učilnic in stanovanj in se moramo zadovoljiti z upanjem na poznejše dozidave.

UČNO OSEBJE NA OSNOVNIH ŠOLAH IN PERSONALNA PROBLEMATIKA

Naše osnovne šole so letos prvič zadovoljivo zasedene z učnim kadrom. 7 učnih moči je v tem letu opravilo strokovni izpit. Učitelji tečajniki se še vedno premalo prijavljajo k predhodnim in končnim diplomskim izpitom, dasi jim poteka že poslednji rok. Trenutno imamo še 19 tečajnikov brez diplomskega, 10 pa celo brez predhodnega izpita.

SPK - OLO v letošnjem letu že izvaja načelo, da novincev ne namešča na enooddelčne šole, čeprav take šole še vedno težko zasede, pač pa jih namesti vsaj na dvoooddelčne šole, kjer je že ena dobra učna moč. Prav tako se tudi izvaja načelo, da je treba učne moči, ki službujejo po več let na težkih mestih, premestiti v večje kraje v dolino. Učitelji novinci bodo morali po nekaj letih prakse na večji šoli oditi za neko dobo na težja mesta.

Izdaja Založništvo »Ljubljanski dnevnik«, direktor Stane Skrabar, odgovorni urednik Ivo Tavčar.

Številčno stanje učnega kadra na osnovnih šolah

Naziv	1953			1954		
	m.	ž.	sk.	m.	ž.	sk.
Učiteljev	64	175	239	61	171	232
Učiteljev pripravnikov	17	86	103	11	108	119
Predmetnih učiteljev	1	1	2	1	2	3
Strokovnih učit. pripravnikov	2	2	4	1	2	3
Honorarnih učitelj. upokojenecv	—	5	5	—	4	4
Honorarnih brez učitelj. mature					7	7
Učiteljev, absolventov gimnazij				1	—	1
Učiteljev teč. brez predh. izpita				2	8	10
Učiteljev teč. brez dipl. izpita				2	17	19
Učiteljev, ki študirajo na VPS				2	2	4
Učiteljev, ki študirajo v šoli				3	3	6
Za gospodinj. učiteljice v Grobljah					3	3
Skupaj:	84	269	353	81	318	399

GIMNAZIJE

Številčno stanje dijakov, oddelkov, uspeha in obiska

Leto	Štev. gimn.	Od teh popolnih z 8 raz.	Štev. odd.	Število dijakov	Sposobnih %	Nespo. %	Neo-sobnih cen. %			
1953	17	1	122	3944	1943	49.3	1955	49.6	44	1.1
1954	17	2	131	4252	2174	51.7	2057	45.5	21	2.8

Leto	Na 1 odd. pride dijakov	Na 1 odd. pride uč. moči	Na 1 učno dijakov	Učnih moči	Solski obisk v %	Kaznovanih ukor	Kaznovanih višja kazen
1953	32	1.4	23	178	98	165	3
1954	32.4	1.4	22.4	189	96.9	199	17

V okraju je 15 nižjih in 2 popolni t. j. 3 razredni gimnaziji, ki imajo skupno 131 oddelkov. Na gimnazijah je nameščenih 195 učnih moči, od teh pa dejansko poučuje le 189, ker jih 6 študira na VPS. Na eno učno moč pride povprečno 22.4 dijakov. Z ukorom je bilo kaznovanih 199 dijakov (4.7%), z višjo kaznijo pa 17 dijakov (0.4%). Solski obisk je znašal v prvem polletju povprečno 97% in je za 1% slabši od lanskega. Učni uspehi na gimnazijah še niso zadovoljivi. Glavni vzroki neuspehov bi bili: mnogi učenci hodijo v gimnazijo, ker še niso dopolnili učne obveznosti, a osnovna šola v kraju nima višjih razredov. Ti učenci nimajo veselja do učenja in zato slabo napredujejo. Mnogi prihajajo v šolo iz oddaljenih krajev z vlaki, avtobusi in kolesi. V kmečkih predelih so dijaki zaposleni pri domačih delih in nimajo časa za učenje. V industrijskih krajih je premalo nad-

zorstva, ker so starši zaposleni. Dijaki postopajo po ulicah, kar vzgojno nanje slabo vpliva. Na gimnazijah je premalo učilnic, zato se v njih vrstijo gimnazijski razredi ali celo osnovno šolski razredi od jutra do večera. V podeželskih gimnazijah nekateri starši silijo dijake k verouku in k cerkvenim obredom, odvrtaajo pa jih od dela v mladinskih in drugih organizacijah. Učne moči so večasih preveč obremenjene z izvenšolskim delom. Občutno je tudi pomanjkanje učil zlasti za kemijo, fiziko in biologijo. Moderni učni pripomočki, kakor filmski projektorji, so na naših šolah še redkost. Vzrok slabim uspehom v najnižjih razredih gimnazij je končno tudi v preveliki razliki v učnih metodah med osnovno šolo in gimnazijo. Na gimnaziji je preveč prevladuje predavanje kot učna oblika, kar psihološko ne ustreza starostni stopnji najmlajših dijakov.

UČNO OSEBJE NA GIMNAZIJAH

Naziv	1953/54			1954/55		
	m.	ž.	sk.	m.	ž.	sk.
Profesorji	13	17	20	13	18	31
Profesorji priprav.	6	16	22	13	20	33
Predmetni učitelji	20	19	39	21	22	43
Predmetni učitelji pripravniki	8	8	16	7	7	14
Strokovni učitelji	5	—	5	2	—	2
Strokovni učitelji pripravniki	6	3	9	7	4	11
Učitelji	16	24	40	14	22	36
Učitelji pripravniki	1	7	8	3	5	8
Honorarni	4	5	9	8	2	10
Učitelji tečajniki brez dipl. izp. Na VPS				1	—	1
				2	4	6
Skupaj:	79	99	178	91	104	195

PIONIRSKA ORGANIZACIJA

Pionirski odredi obstoje na vseh šolah in dobivajo navodila od okrajnega pionirskega sveta, ki tesno sodeluje z okrajno zvezo društev prijateljev mladine. Uspešno smo izvedli okrajno smučarsko tekmovanje na Polževem, okrajni šahovski turnir, 18 stranskih Titovih štafet in pevski festival na Muljavi. Na taborenju je bilo 113 pionirjev (lanj 64), v raznih kolonijah pa 529 pionirjev. Od 12.588 učencev osnovnih šol je 10.229 pionirjev in 2359 cicibanov. Članov PRKS je 8750, pri Partizanu jih sodeluje 855,

pri Svobodi 242, pri KUD 76, pri gasilcih 62, pri SPD 29, pri strelskih družinah 6. Na Cicibana je naročenih 4918, na Pionirja 1738, na Pionirski list 3309, na Čebelico 529, na Sinjega galeba 181. Na šolah je skupno 281 krožkov. Krožki so šahovski, dramski, fizikturni, sadjarski, vrtnarski, za ročna dela in drugi. Velika večina pionirjev je zavarovanih proti nezgodam, v šolskih hranilnih blagajnah pa imajo nad 750.000 din.

Na gimnazijah je od 4252 dijakov 3251 pionirjev, 998 članov LMS, 33716 članov PRKS, 882 članov Partizana, 18 članov počitniške zveze, 123 članov SPD, 112 članov gasilskih društev, 60 pri tabornikih, 59 pri strelskih družinah, 58 pri KUD, 48 pri Svobodi, 20 pri športnih društvih, 15 pri nogometnih društvih in 14 pri brodarstvo-turističnem društvu. Naročnikov na Pionirja je 555, na Pionirski list 1511, na Proteus 27, na Sinjega galeba 141, na Mladino 90, na Mlado pot 29,

na Čebelico 6, na Priroda, človek in zdravje 8, na Zivljenje in tehniko 4. Krožki na gimnazijah so knjižničarski, literarni, rokotvorni, za tuje jezike, šahovski, namizno-teniški, košarkarski, odbojkarški, fizikturni, dramski, pevski, glasbeni, lutkovni, foto-amaterski itd. V gimnaziji Kamnik izhaja že drugo leto ciklostiran dijaški literarni mesečnik Mladi Kamničan. V dijaški hranilni blagajni imajo dijaki okoli 200.000 din.

GLASBENE ŠOLE

Na teritoriju okraja Ljubljana okolica deluje 5 nižjih glasbenih šol, in sicer: v Domžalah, Kamniku, Mengšu, Medvodah in Litiji. Slednji dve sta bili ustanovljeni v letu 1954. Vse glasbene šole so finančno samostojni zavodi in se vzdržu-

jejo z lastnimi sredstvi ter s subvencijami Okrajnega ljudskega odbora. Upravljajo jih sveti glasbenih šol. Pouk je individualen in kolektiven. Glasbene šole imajo 11 stalnih in 26 honorarnih učnih moči. Ravnateljem v pomoč so nameščene 3 pisarniške uslužbenke.

Število gojencev in njih socialni sestav

Leto	Redni gojenci	Tečajniki	Skupno	Nameščenih	Delavci	Obrtniki	Kmetje	Ostali pokli
1953	362	175	537	150	240	60	45	42
1954	390	81	461	172	162	46	17	64

Glasbene šole delujejo na osnovi pravilnika o nižjih glasbenih šolah, ki predpisuje enotne učni program za vse tovrstne šole, ne glede na to, ali so v mestu ali na deželi. Učni uspehi gojencev so razmeroma nizki, ker so pogoji za študij v mestu povsem različni od pogojev na podeželju. Osrednji problem glasbenih šol je ideološka vzgoja gojencev. Pedagoško osebje stremi po izobrazbenem napredku mladine, k ideološki vzgoji pa prav malo

ali nič ne prispeva. Pomanjkljiva vzgoja se kaže v nezanimanju za ljudsko prosvetno udejstvovanje tako pri gojencih, kot pri učnem osebju. Ljudski odbori in družbene organizacije ne kažejo dovolj razumevanja za glasbene šole, ki so bile vsaj do nedavnega močno odmaknjene od družbenega življenja v okraju in ki delno še danes ne pojmujejo pravilno družbenega upravljanja. V pogledu političnega dela glasbene šole daleč zaostajajo za ostalimi šolami.

STROKOVNE ŠOLE

Vajenske šole

Leto	Šol	Število odd.	Število učencev	Izdelalo %	Padlo %	Obisk v %		
1953	6	25	471	401	85	70	15	97
1954	5	20	435	274	63	161	37	97

Periodična vajenska šola

Leto	Šol	Število odd.	Število učencev	Izdelalo %	Padlo %	Obisk v %		
1953	1	3	241	235	97	6	3	97.5
1954	1	3	80	(II. izmena)				

Čipkarska šola Horjul

Leto	Šol	Število odd.	Število učencev	Izdelalo %	Padlo %	Obisk v %		
1953	1	1	28	28	100	—	—	92
1954	1	1	24	24	100	—	—	96

Usnjarski tehnikum Domžale

Leto	Šol	Število odd.	Število učencev	Izdelalo %	Padlo %	Obisk v %		
1953	1	4	74	71	95	3	5	96
1954	1	4	59	33	56	26	44	96

V letu 1954 je delovalo v okraju 5 vajenskih šol, Usnjarski tehnikum v Domžalah, čipkarska šola v Horjulu in periodična vajenska šola b. ivsko-frizerske stroke v Mekinjah. Učni uspehi na vajenskih šolah so v splošnem prav dobri. Ob zaključku lanskega šolskega leta so bile na vseh vajenskih šolah razstave. Na vseh šolah je 10 stalno nastavljenih in 59 honorarnih učnih moči. Družbeno upravljanje je izvedeno tudi na vajenskih šolah. Posebna skrb je bila posvečena partizanskim sirotam, katerim je SPK preskrbel po absolviranju tečaja v Podsmreki učna mesta pri raznih mojstrih.

Pouk na vajenski šoli v Mekinjah se vrši vsako leto v treh izmenah po 3 mesece. Pouk je strnjen in stanujejo vajenci v internatu. Do konca leta 1952 je spadala v pristojnost LRS, od 1. januarja 1953 pa je prišla v pristojnost okraja Ljubljana-okolica. Učne uspehe vseh treh izmen bomo lahko izkazali šele ob zaključku tekočega šolskega leta. V I. letošnji izmeni je od 80 učencev izdelalo 76 (95%), šolski obisk pa je znašal 98%. Čipkarska šola v Horjulu zarjema predšolske in šolske otroke. Otroci dobe osnovno znanje v čipkanju, ki je v okolici tradicionalna domača obrt. V začetku leta 1954 je prišel Usnjarski tehnikum v pristojnost SPK Ljubljana okolica. Ob prevzemu te šole je SPK ugotovil kritično stanje na šoli in sicer v pogledu učnih in vzgojnih

uspehov, kakor tudi glede samega poslovanja. Republiška in okrajna finančna inšpekcija sta ugotovili vrsto finančnih prekrškov in je bila izdana odločba o odpravi teh prekrškov, oziroma o uvedbi pravnega finančno-administrativnega poslovanja. Tudi delovna inšpekcija OLO je ugotovila razne pomanjkljivosti o zaščiti dela v obratu in je bila prav tako izdana odločba za ureditev razmer. Na šoli manjka strokovnih predavateljev. SPK bo moral posvetiti nezdravim razmeram na zavodu vso pozornost, zlasti bo moral nujno rešiti vprašanje preko vzgojne in politične preusmeritve.

Usnjarski tehnikum je finančno samostojni zavod. Po krivdi

uprave zavoda je število gojencev v letošnjem letu močno padlo, tako da je v šolskem letu 1954-55 bilo vpisanih le 7 dijakov. Poročilo o I. polletju izkazuje veliko število zamujenih ur in 99 neupravičenih izostankov, kar priča o neurejenih razmerah na šoli in v internatu.

S 1. januarjem 1955 je prevzel Višjo gospodinjstvo šolo v Grobljah republiški Svet za prosveto in kulturo v svojo samostojnost. S 15. septembrom 1954 je bila ukinjena vajenska šola pri tovarni »Stol« v Duplici, a s 1. januarjem 1955 je bila ustanovljena vajenska šola za pletiljsko stroko v Gameljnah. V tej šoli je 40 gojenk, izmed njih 14 partizanskih sirot.

KMETIJSKO-GOSPODARSKE ŠOLE

Leto	Število šol	Število odd.	Učenci m. ž.	Učni uspehi	Solski obisk v %	
				sposob. %	nesposob. %	
1953	7	7	91 120	211 181	83 30	17 80
1954	31	31	421 597	1018 846	82 172	18 82
1955	36	36	324 504	828	polletnih uspehov ni, ker so šole petmesečne.	

Svet za prosveto in kulturo je že v začetku leta 1953 predlagal Okrajnemu ljudskemu odboru, da uvede obvezno šolanje kmečke mladine. Tak predlog je bil tudi sprejet na zasedanju obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora dne 25. IV. 1953.

Zadefinirana resolucija je bila poslana Republiški Svetu za prosveto in kulturo dne 6. februarja 1954 in tudi Odboru za prosveto in kulturo Ljudske skupščine LRS. Vprašanje obveznega šolanja kmečke mladine je bilo obravnavano tudi na kongresu SZDL v letu 1953 in na VI. kongresu ZKS. Vendar

še do danes ni rešeno vprašanje zakonitve obveznega šolanja kmečke mladine.

Zaradi premajhnega števila učencev (manj kot 8) in raznih krajevnih neprilik so bile v tem letu ukinjene kmetijsko-gospodarske šole v Kresnicah, v Dolškem in na Krki. V tem letu je število učencev padlo predvsem zaradi vključitve precejšnjega števila mladine v produkcijo.

Za predavatelje na kmetijsko-gospodarskih šolah sta se vršila dva tečaja v Ponovičah in sicer v letu 1953 in 1954.

PREDVOJAŠKA VZGOJA

V letu 1954 je prišlo do delne spremembe pri izvajanju predvojaške vzgoje za delavsko in kmečko mladino, dočim je ostala organizacija pouka na srednjih šolah nespremenjena.

Mladina delavskih centrov je v letu 1953 imela pouk po dve uri tedensko v času od 1. januarja do 31. decembra 1953. V letu 1954 pa so bile tedensko tri ure pouka in je bil celotni učni načrt predelan v mesecih marec in april.

Kmečka mladina je imela v aprilu 7 dnevno zborovanje v

19. centrih tako, kakor je bilo to v letu 1953. Po končanem zborovanju so bili ti centri ukinjeni ter smo organizirali taborenje za vso kmečko mladino okraja v Vikerčah pri Medvodah. Pokazalo se je, da je ta način izvajanja predvojaške vzgoje mnogo uspešnejši kot pa zborovanje. Svet za prosveto in kulturo je zato sklenil, da bo v bodoče zbral tudi delavsko mladino na taborenje v času od maja do septembra. V ta namen se pripravlja ustrezno taborišče.

Število centrov, šol, predavateljev in obveznikov v letu 1953

Število centrov	predavat. Število	Število obvez. prisot.	Število %	Odsotnih			Skup. %
				oprav. %	neoprav. %	Skup. %	
delavskih	27	9	1475	1362	92	49	3 64 5 113 8
kmečkih	19	58	993	898	90	42	4 53 6 95 10
srednješol.	3	3	202	199	98	3	2 — — 3 2
Vajen. šol.	6	6	116	110	94	5	6 1 — 6 4

Stanje v letu 1954

Število centrov	Število predavat.	Število obvez.	Število prisot.	Število %	Odsotnih			Skup. %
					oprav. %	neopr. %	Skup. %	
delavskih	29	85	1677	1408	83	143	9 126 7 269 7	
kmečkih	19	57	932	841	90	51	6 40 4 91 10	
srednješol.	3	3	215	243	99	2	1 — — 2 1	
vajen. šol.	5	3	86	85	98	1	2 — — 1 2	
kmeč. tabor.	1	14	932	920	98	12	2 — — 12 2	

MATERIALNO OSKRBOVANJE PROSVETNIH USTANOV

Ce primerjamo proračunske izdatke okraja za prosvetne ustanove v letu 1953 z izdatki v letu 1954 vidimo, da so znašali proračunski izdatki za prosvetne ustanove v l. 1953 126,341.613 din, proračunski izdatki za leto 1954 pa znašajo 201,504.166 din. Izdatki so v tem letu večji predvsem zaradi zvišanja osebnih prejemkov učnemu in vzgojnemu osebju. Povečalo se je število učnega osebja in honorarnih predavateljev, povišane pa so bile tudi temeljne plače vzgojnemu osebju. Pripomniti je treba, da gre to zvišanje tudi na račun 45% prispevka za socialno zavarovanje proti 10% v letu 1953. Osebnih izdatki so zvišani tudi zaradi izplačila posebnih dodatkov učnemu in vzgojnemu osebju in zaradi priznanja honorarnih nadur vzgojnemu osebju na osnovnih šolah.

Operativni in funkcionalni izdatki za prosvetne ustanove so napram letu 1953 zvišani za cca. 10.000.000 din. Zanimive so primerjave proračunskih izdatkov na enega učenca. V letu 1953 je prišlo na enega učenca osnovne šole 5.231 din, v letu 1954 pa 8.221 din. Na enega dijaka gimnazije je prišlo v letu 1953 7.543 din, v letu 1954 pa 11.641 din. Na enega vajenca je odpadlo v letu 1953 8.685 din, v letu 1954 pa 13.565 din. Posamezni gojenec v naših vzgajališčih je obremenjeval proračun v letu 1953 s 67.676 din, v letu 1954 pa s 123.750 din.

Investicijski izdatki: V letu 1953 smo uporabili za adaptacije 22.884.145 din, za novogradnje 59.230.287 din, za opremo 2.611.800 din in za načrte 1.284.841 din. Za učila v letu 1953 ni bilo predvidenih denarnih sredstev.

V letu 1954 je bilo porabljenih za adaptacije 25.169.017 din, za novogradnje 138.135.325 din, za opremo 5.079.854 din, za načrte 1.478.888 din in posebej še za učila 4.084.855 din. Skupnih investicijskih izdatkov je bilo v letu 1953 86.010.873 din, v letu 1954 pa 173.947.939 din. Razlika napram letu 1953 znaša 87.937.066 din. Investicijski izdatki so se torej zvišali za več kot 100%. Iz navedenih primerjav je razvidno kolikšno skrb posveča Okrajni ljudski odbor našemu šolstvu. To skrb razodeva tudi razmerje investicijskih izdatkov za prosveto proti celokupnim investicijskim izdatkom Okrajnega ljudskega odbora. V letu 1953 je bila prosveta udeležena pri vseh investicijah Okrajnega ljudskega odbora s 37,4%, v letu 1954 pa s 35,2%.

Po zadnji vojni smo imeli v okraju ogromno število porušeni in bolj ali manj hudo poškodovanih šolskih zgradb. Pravečini šol je bil uničen tudi šolski inventar, oprema, učila, knjižnice, vrtno ograje in opustošeni in zanemarjeni šolski vrtovi. Vsa leta po vojni smo mnogo popravljali in nabavljali, zadnja leta pa tudi mnogo gradili. Kljub vsemu temu so potrebe še vedno znatne. V osnovnih šolah pa tudi v gimnazijah še vedno primanjkuje učil, sodobnih tabel, omar za knjižnice in učila in drugega šolskega inventarja, kar gotovo neugodno vpliva na razpoložljivost učencev in učiteljev in sploh na kvaliteto šolskega dela.

Nujno bi bilo treba zgraditi nova šolska poslopja za osnovne šole v Česnjah, Zlatem polju, Brezovici, Ihanu, Tunjicah,

Kamniku, Smartnem v Tuhinju, Rakinju, Blagovici, Pijavi gorici, Mengšu, Stangi, Sentvidu in Vodichah. Vse šole bi potrebovale delavnice za ročna dela, vsaj večje šole pa bi morale imeti tudi telovadnice. Večina šol potrebuje tudi nove vrtno ograje. Nova gimnazijska poslopja bi bila potrebna na Vrhniki, v Sentvidu, Ivančni gorici, Medvodah, Mengšu, Logatcu, in na Brdu.

V letu 1954 so bile izročene svojemu namenu nove šolske zgradbe v Dolu, v Hrastovem dolu, na Ilovi gori, v Komendi in na Vrhu Treh kraljev. V gradnji so šolska poslopja na Vačah, Ožboltu, Krki, Smarju in Katarini, v teku pa so priprave za gradnjo novega gimnazijskega poslopja na Vrhniki.

STIPENDIJE

S 1. septembrom 1954 je okrajni svet za prosveto in kulturo prevzel skrb za podeljevanje stipendij. Pri Svetu je bila imenovana komisija za podeljevanje stipendij, ki je najprej pregledala dosedanj način podeljevanja stipendij in pri tem ugotovila vrsto pomanjkljivosti v politiki stipendiranja. Ugotovila je, da je prejemale stipendije večje število dijakov, ki do tega niso bili upravičeni niti iz socialnih niti iz političnih razlogov. Ugotovila je tudi, da večje število otrok padlih borcev in žrtev fašističnega terorja sploh ni bilo deležno stipendij. Krivdo za tako nesmotrno politiko stipendiranja in za tak odnos do otrok padlih borcev nosijo vsekakor občinski ljudski odbori, pa tudi občinske organizacije ZB, ki so imele slabo evidenco in so predlagale stipendiranje večkrat brez prave moralne, socialne in politične presoje. Po teh ugotovitvah je komisija izvršila revizijo vseh stipendij. Da bi dosegli enoten način podeljevanja stipendij in enotno presojo kakor tudi pravi politični smoter, so bile pri vseh občinskih ljudskih odborih formirane komisije za podeljevanje stipendij. Komisije so sestavljene iz predstavnikov političnih organizacij, ZB, ZVVI in Društva prijateljev mladine.

Okrajna komisija za podeljevanje stipendij podeljuje stipendije prvenstveno:

1. obojestranskim in enostranskim sirotam padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja,
2. otrokom partizanskih staršev, ki so socialno ogroženi in otrokom progresivnih in naših stvarnosti predanih prosilcem.

Ostalih prošelj pa komisija ne rešuje, ker ne spadajo v kompetenco politike stipendiranja, pač pa jih odstopa v rešitev občinskim ljudskim odborom, ki naj jih po njihovi utemeljenosti in po svoji presoji rešujejo kot prošnje za socialno pomoč.

Pri podeljevanju stipendij upošteva komisija socialno poreklo, premoženjsko stanje, število družinskih članov, politično oceno (sodelovanje v NOB, držanje med vojno in po vojni ter aktivnost v družbenem in političnem življenju) ter končno tudi učne uspehe prosilca.

Do konca proračunskega leta 1954, je bilo v ta namen izplačanih 4.182.100 din, v mesecu januarju 1955 1.124.800 din, v februarju pa 1.637.000 din. Povečanje izdatkov v februarju gre na račun znatnega zvišanja oskrbovalnin v dijaških domovih.

Pri navedenih izdatkih niso vračunani zneski za nakup oblačil in obutve za popolne sirote. Ti izdatki bodo znašali okoli 3.000.000 din.

DIJAŠKI IN VZGOJNI DOMOVI

1. Dijaški domovi: v našem okraju so dijaški domovi v Kamniku, Dol. Logatcu in Stični. V njih je 212 gojencev in gojenk, od teh 108 t. j. 51% eno in dva stranskih sirot, otrok padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja. Te sirote prejemale od okraja stipendijo skoro za celotno kritje oskrbovalnine. Poleg tega je Okrajni ljudski odbor podelil dijaškim domovom v šolskem letu 1953-54 subvencij 882.500 din, v šolskem letu 1954-55 pa 856.000 din.

Najslabše prostore in opremo ima dijaški dom v Stični. Treba bo misliti na gradnjo novega doma v Stični oziroma v Ivančni gori. V Dol. Logatcu bo treba zgraditi pri sedanjem poslopju za dijake še posebno zgradbo za dijakinje. V Kamniku bo treba zgraditi kuhinjo, vodnico in shrambe.

2. Vzgojni domovi:
a) Deško vzgajališče v Gor. Logatcu, ki smo ga prevzeli v letu 1954, ko se je po neštetihih selitvah preselilo iz Bele Krajine v Gor. Logatec, ima 74 gojencev, od teh 54 (73%) eno in dvostranskih sirot. Gojenci se v domu rizarke, čevljarke in krojaške obrti.

b) Dekliško vzgajališče v Višnji gori ima 45 gojenk, od teh 34 ali 75% eno in dvostranskih sirot.

Obe vzgajališči bi morali biti republiška zavoda, ker so v njih gojenci iz vse Slovenije. Okrajni ljudski odbor že dve leti opozarja, da je v obeh zavodih skrajno nezadovoljivo stanje in da je bila zlasti nepremišljena preselitev Deškega vzgajališča v sedanje grajsko poslopje v Gor. Logatcu, ki ne ustreza niti najosnovnejšim zdravstvenim in pedagoškim zahtevam. Poslopje je pretesno in zelo vlažno, delavnice pa so urejene v bivših hlevih. Zaradi hudega pomanjkanja kvalificiranih vzgojiteljev je bil SPK OLO prisiljen, da je namestil v zavod dva učiteljska abiturienta, ki gotovo nimata dovolj izkušenj, da bi mogla v takšni vzgojni ustanovi uspešno izvrševati vzgojno in učno delo. Vemo, da niti dobri vzgojni zavodi ne morejo nadomestiti zdrave družinske vzgoje, zato je tembolj potrebno, da bi nudili mladini v takih zavodih, posebno še ker je med njimi največ sirot, čimveč topline, kvalitete in najboljše vzgoje. Potrebni so izbrani pedagogi, pa tudi sodobno urejene in opremljene delavnice, da bi gojence lahko usposobili za poklice, v katerih bodo lahko postali moralno zdravi člani družbe.

Obe vzgajališči danes niti zdaleka nimata pogojev za uspešno delo. Posebej škodljivo je, da sprejemajo še moralno pokvarjeno in psihično defektno mladino, ki običajno kvari vse težko dosežene vzgojne uspehe. Pri vzgoji je vsako polovičarstvo negativno, še pravo

posebno pa kadar gre za vzgojo moralno ogrožene, zapuščene in vzgojno zanemarjene mladine.

Po naših osnovnih šolah v okraju je približno 350 manj nadarjenih, bolj ali manj oligofrenih otrok, ki ne morejo napredovati vzporedno z umsko normalno razvitimi otroki. Ti otroci v normalni osnovni šoli ne morejo pridobiti skoro nikakega znanja, poleg tega pa še evirajo normalne otroke pri delu. Obiskovati bi morali posebne pomožne šole, katerih pa v našem okraju ni in za katere tudi nimamo kvalificiranega učnega kadra. Vsekakor je vprašanje otrok zelo pereče in ga bo treba resno reševati. Poleg defektne mladine je v okraju precej otrok, ki so sicer zdravi, a telesno zelo šibki. Za takšne učence bi bilo treba odpreti posebne šole v klimatsko primernem kraju združeno z internatom.

3. Ostale ustanove: poleg dijaških in vzgojnih domov imamo v okraju še dom učencev brivsko-frizerske stroke v Mekinjah pri Kamniku, internat Unjarskega tehnikuma v Domžalah in Dom invalidne mladine v Kamniku. Te ustanove sprejemajo goščenice v republiškem merilu. Naša okrajna ustanova je tudi internatsko urejena šola za sirote in žrtve fašističnega terorja v Podsmreki pri Višnji gori. V teh domovih so v splošnem dobro urejena razmerja, izvzemši Unjarski tehnikum, o katerem pa je že govorila o strokovnih šolah.

ODLOK

Okrajni ljudski odbor Ljubljana-okolica je na podlagi drugega odstavka 15. člena, 5. točke 64. člena in 108. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Ur. l. LRS, št. 19-89/1952) ter v zvezi z 90. členom uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš (Ur. l. FLRJ, št. 29-344/1954), sprejel na XXIII. skupni seji obeh zborov OLO Ljubljana-okolica dne 12. februarja 1955 naslednji

O d l o k

o spremembi in dopolnitvi odloka o stanovanjski tarifi ter delitvi najemnin na sklade in njihovi uporabi (Uradni list LRS, št. 40-599/1954)

1. člen

Drugi odstavek 10. člena odloka o stanovanjski tarifi ter delitvi najemnin na sklade in njihovi uporabi se spremeni in se glasi:

»Lastniki hiš pa, ki niso vključeni v stanovanjsko skupnost, črpajo (70 odstotkov) razpoložljiva sredstva obstoječega sklada za vzdrževanje hiš po določbah odloka OLO Ljubljana-okolica o delitvi sklada za vzdrževanje hiš (Ur. l. LRS, št. 102/1953) najdalje do 1. aprila 1955. Po tem roku preidejo ostala sredstva dosedanjega sklada za vzdrževanje hiš v sklad za zidanje stanovanjskih hiš.

2. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«.

Predsednik OLO:
Miha Bercič, l. r.

ODLOK

Ni podlagi drugega odstavka 15. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih in prvega odstavka V. Dela Tarife davka na

promet (Ur. l. FLRJ, št. 55-659/1954) je okrajni ljudski odbor Ljubljana-okolica na 23. skupni seji obeh zborov dne 12. februarja 1955 sprejel

O d l o k

o spremembi odloka o uvedbi okrajnih taks in prometnega davka

1. člen

V odloku o uvedbi okrajnih taks in prometnega davka (Ur. list LRS, št. 39-471/1953 in št. 15-243/1954) se v II. Delu: Tarifa po B. Prometni davek v tarifi št. 1 — prometni davek

od potrošnje alkoholnih pijač v gostinskih podjetjih in obratih, namesto davčna stopnja 15 odstotkov vstavi davčna stopnja 10 odstotkov in se doda novi odstavek, ki se glasi:

»Prometni davek po stopnji 10 odstotkov se plača od 1. januarja 1955.«

2. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«, uporablja pa se od 1. januarja 1955.

Predsednik OLO:
Miha Bercič, l. r.

OBČINSKIM LJUDSKIM ODBOROM

Do 8. oktobra 1954 so morale gospodarske organizacije, ki se bavijo s prometom semenskega blaga, prilagoditi svoje poslovanje določbam zakona o prometu s semenskim blagom (Ur. l. FLRJ št. 27-505-54). Državni sekretariat za gospodarstvo LRS bo po organih semenske kontrole pri Kmetijskem inštitutu in okrajnih semenskih inšpektorjih nadzoroval izvrševanje določb tega zakona že v tem mesecu. Za ugotovljene prekrške bodo gospodarske organizacije, zavodi ali tudi posamezni uslužbenci kaznovani (glej IV. poglavje zakona). Kazni so zelo visoke, zato priporočamo gospodarskim organizacijam, naj čimprej seznanijo z določili zakona celoten kolektiv.

S prometom semenskega blaga se smejo ukvarjati tudi individualni proizvajalci, če dajo v promet semensko blago lastnega pridelka. Kontrola bo zajela tudi njihovo semensko blago, zato jih opozorite potom zadrug, da smejo prodajati samo zdravo seme, ki ustreza kakovosti (da je čisto, brez primesi, ene vrste — sorte in dobro kalivo).

Vse prizadete se posebej opozarjamo na naslednja določila zakona: Čl. 7: Predno gospodarske organizacije in zavodi dajo v promet semensko blago, si morajo preskrbeti od pooblaščenega zavoda za preizkušnje potrdilo, da je blago zdravo in da ustreza predpisani kakovosti in drugim pogojem, ki jih določa ta zakon. Pooblaščen ustanova za preizkušnje kmetijskih semen je v Sloveniji laboratorij za semensko kontrolo pri Kmetijskem inštitutu v Ljubljani (Haquetova ul. 2), za preizkušnje gozdnih semen pa gozdarski inštitut v Ljubljani (odlok Državnega sekretariata za gospodarstvo LRS). Interesenti, ki potrebujejo potrdilo o uporabi vrednosti semena, pošljejo Kmetijskemu inštitutu »Prijava semen za analizo« kolokvano s kolekom za 30.— din in priložijo kolek za 100.— za odgovor. V prijavo vpišejo: vrsto, sorto, količino in izvor semen za katere želijo imeti potrdilo. Od vsake partije že očiščenega semena, ki ga prijavljajo v analizo, pošljejo povprečen vzorec (drobnih semen 2—5—10—

20—50 gr. debelejših 50—100 gr. žit 1 kg). Potrdilo o kakovosti semena velja 8 mesecev, po preteku te dobe prijavijo neprodano seme ponovno v analizo. Individualni proizvajalci smejo prodajati seme lastne proizvodnje brez potrdila o kakovosti; ako žele, se potrdilo izda tudi njim po istem postopku.

Za semena, ki so nabavljena pri specializiranim trgovskim podjetju (kot n. pr. pri Semenarni) preskrbi potrdilo dobavitelj (v tem primeru Semenarna).

Čl. 8: Lucerne, detelje, lana, konoplje, trav, sem. mešanice pripravijo za odpremo gospodarske organizacije in ustanove v nepoškodovane vreče ter pošljejo »Prijava za analizo«. Na osnovi prijave odvzamejo organi semenske kontrole povprečne vzorce in vreče zaplombirajo.

Isti predpis se nanaša tudi na individualne proizvajalce, kadar dajo v promet sortno ali selekcionarno semensko blago (n. pr. priznana seme jarega ovsja sorte »Flemingstreuz«, uvoženo lani iz Avstrije kot sortno seme).

Čl. 9: Seme mora biti pakirano in vsak zavoj (vsaka vreča) natančno označen s sledečimi podatki na kartonski etiketi: naslov podjetja, ki seme dobavlja, vrsta in sorta in količina semena v zavoju ter event. podatki o razkazovanju (datum razkazovanja, vrsta razkazila). Pri priznanih semenih se navede tudi priznani razred in izvor semena (naslov pridelovalca). Etiketa z istimi podatki mora biti tudi v zavoju.

Čl. 10: Gospodarske organizacije, ki se ne bavijo izključno s prometom semenskega blaga (n. pr. trgovina KZ in podobne, smejo prodajati seme samo na drobno in v originalnih zavojih specializiranih trgovskih semenskih podjetij (n. pr. Semenarne) ali podjetij, ki so blago pridelala.

Čl. 20: Organi železniškega, pomorskega, rečnega, zračnega in cestnega prometa ne smejo sprejemati v odpravo semen, blaga, ki je namenjen za izvoz, če zanj ni potrdila o kakovosti.

Načelnik tajništva za gospodarstvo ing. Leon Skaberne l. r.

NAVODILO ZA POBIRANJE PROMETNEGA DAVKA OD LESA

V »Biltenu« št. 1-55 z dne 15. jan. 1955 OLO Ljubljana-okolica so objavljena obširna navodila za uporabo nove tarife o prometnem davku, ki je bila objavljena v Uradnem listu FLRJ, št. 55-54, uporabljati pa se je

Svoj namen je hitra objava teh navodil dosegla s tem, da se je pričelo čimprej s pobiranjem okrajnega prometnega davka po tar. št. 89 dela A lanskoletnih tarif, dokler ne izide okrajna tarifa o prometnem davku, ki jo bo izdal OLO. S tem je zaščitena nemoten dotok okrajnih proračunskih dohodkov, ki bi ga bilo sicer težko nadomestiti.

Ker pa ob času objave teh navodil, še niso bili razčiščeni vsi problemi nove tarife, se je pokazala potreba, da se 9., 12. in 13. odstavek navodil deloma dopolni, deloma izpremeni v naslednjem:

Tarifne št. 1 — 101, kolikor jih ima nova tarifa prometnega davka, veljajo za vse davčne zavezance, ne glede na sektor, ki mu pripada davčni zavezanec (torej tudi za zasebni gospodarski sektor), kakor je to že v 5. odstavku cit. navodil poudarjeno.

Iz tega sledi, da velja za rezan les sedaj tar. št. 50 in 51 dela A nove tarife za vse sektorje gospodarske dejavnosti v celoti. S tar. št. 50 so sedaj nadomeščeni predpisi tar. št. 89 dela A tarife, ki se sedaj v ostalem začasno še uporablja za zasebni gospodarski sektor in sicer za občinski prometni davek.

Od 1. jan. 1955 dalje se po temtakuem za rezan les uporabljajo samo novi davčni predpisi in ne več predpisi, ki so veljali za zasebnike v preteklem letu, 10% prometnemu davku je torej zavezan rezan les listavec na vseh žagah, bodisi državnih, združenih ali zasebnih — tar. št. 50 dela A tarife. Resonančni les in les ostalih iglavcev (razen jelke in smreke), bor, mecesen — je zavezan prometnemu davku po stopnji 25% od vrednosti lesa, kjerkoli se reže, dočim se les jelke in smreke obdavčuje po tabelarnih procentih od vrednosti 15.000 din navzgor, za m³ lesa, skladno s tar. št. 51 dela A tarife o prometnem davku. Rezan les jelke in smreke pa je do te cene davka prost pri vseh proizvajalcih, ne glede na sektor, ki mu žaga pripada.

Nobenih drugih oprostitev za rezan les od 1. I. 1955 ni. Oprostitev za rezan les, ki se izreže iz hlobovine last članov KZ, kmetov, delavcev in nameščenec iz toč. 7. pripomb k tar. št. 89 dela A tarife ne velja več, kakor tudi ne velja ta tar. št. za rezan les. Ostale oprostitev te pripombe, ki se nanašajo na druge proizvode in storitve, pa so še v veljavi.

S tem je odveč potreba po izdajanju potrdil o davčni oprostitvi rezanega lesa komarkoti in naj se njih izdaja takoj ustavi. Potrdila, ki so bila izdana v letošnjem letu, pa še les ni izročen stranki, so prav tako brez veljave, po možnosti pa jih umaknite, oziroma razveljavite, ker za njih veljavnost ni zakonite podlage.

Bistvena izprememba z novo tarifo je nastala tudi v panogi 313 začasne nomenklature zvezne planske komisije iz leta 1948 — eksploatacija gozdov.

Po 2. točki pripomb k tar. št. 100 A tarife o prometnem davku se ne plača prometni davek od jamskega, celuloznega in taninskega lesa samo takrat ne, če ga rudniki in tovarne za celulozo oziroma za tanine odkupujejo neposredno od proizvajalcev t. j. kmetov. Vsi ostali, ki bi odkupovali tu navedene

vrste lesa morajo plačati prometni davek po veljavni tarifi (Ur. l. LRS, št. 10-54).

Naknadno pojasnilo Drž. sekretariata za gospodarstvo LRS št. IV-272-55 M/O z dne 26. I. 1955 glede jamskega celuloznega in taninskega lesa pa se glasi:

»Na podlagi določb pripombe 2 k tarifi št. 100 dela A tarife prometnega davka (Ur. l. FLRJ, št. 55/54) od jamskega celuloznega in taninskega lesa ni potrebno plačati prometnega davka, kadar omenjene gozdne proizvode nabavljajo neposredno od proizvajalcev in to: rudniki — jamski les, tovarne celuloze — celulozni les ter tovarne tanina (strojil) — taninski les.«

V zvezi z navedenim pojasnjujemo:

1. Zadržna gospodarska podjetja, ki v imenu rudnikov oziroma tovarn celuloze in tanina zbirajo v svojem okolišju jamski, celulozni in taninski les kot njihov komisionar, ne plačajo prometnega davka od teh sortimentov.

2. Rudniki oziroma tovarne naj z združenimi gospodarskimi podjetji sklenejo pismene pogodbe o zbiranju odnosno odkupovanju gozdnih sortimentov za njihov račun.

3. Zadržna gospodarska posloplja so dolžna o zbranih količinah voditi posebno evidenco, iz katere bodo razvidne zbrane in odpremljene količine teh gozdnih sortimentov posameznim rudnikom oziroma tovarnam.

V primerih, kadar združna gospodarska podjetja odkupujejo jamski, celulozni ali taninski les oziroma drva za svoj račun ali pa, da omenjene gozdne sortimente odkupujejo izven svojega okolišja, so dolžne prometni davek obračunati in plačati po ustreznih stopnji prometnega davka.

Ljudske odbore občin prosimo, da o tem obvestijo zainteresirana združna gospodarska podjetja ter ravnajo v skladu z gornjimi pojasnili.

Finančna uprava
OLO Ljubljana-okolica

OBJAVA

Okrajna volilna komisija Ljubljana-okolica na podlagi 91. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah in odposlancu odborov ljudskih odborov po ugotovitvi volilnih izidov pri nadomestnih volitvah v Občinski ljudski odbor Brezovica, ki so bile dne 13. februarja 1955 v volilni enoti št. 2

objavlja

volilne izide:
V volilni enoti št. 2, ki je volila enega odbornika sta bila dva kandidata:

Serše Ivan, delavec, Lukovica št. 35.

Urbančič Rado, kmet, Lukovica št. 12.

Kandidat Serše Ivan je dobil 86 glasov.

Kandidat Urbančič Rado pa je dobil 23 glasov.

Neveljavne so bile 3 glasovnice.

Za odbornika je bil izvoljen v volilni enoti št. 2 Serše Ivan, delavec, Lukovica št. 35.

Ta objava se pošilja Občinskemu ljudskemu odboru Brezovica z naročilom, da objavi volilne izide na svoji razglasni deski in na krajevno običajen način v 2. volilni enoti.

Namestnik predsednika okrajne volilne komisije:

Jože Podboj, l. r.